

Dobrý soused IKEA

Zelené fasády i střešní terasa, absence parkovacích stání a víceúčelové využití domu. Vídeňská IKEA vysílá jasný vzkaz: chce být dobrým sousedem.

Připravila Tereza Šváchová — Foto Christina Häusler, Hertha Hurnaus

Nový obchodní dům IKEA navržený studiem querkraft v centru Vídně představuje důležitý příspěvek do diskuze o budoucnosti živého a ekologického města a zároveň o dalším vývoji maloobchodu. Díky umístění v bezprostřední blízkosti bulváru Mariahilfer Straße je obchodní dům výborně dostupný městskou hromadnou dopravou – negeneruje tudíž nově potřebná parkovací stání – a jako bonus nabízí atraktivní střešní terasu. Požadavek, aby dům byl „dobrým sousedem“, formuloval investor již ve fázi zadání.

Studio querkraft, jež zvítězilo v třífázové architektonické soutěži, se vytyčenému cíli postavilo čelem a předložilo návrh budovy, která nejen naplňuje potřeby investora, ale navíc je i přínosem i pro své okolí. Veřejně přístupná střešní terasa nabízí prostor pro odpočinek třeba nad šálkem kávy i výhled na město.

Významnou roli hraje i velké množství zeleně – stromy na fasádě a střeše mají pozitivní vliv na městské mikroklima. Díky tomu, že jsou umístěny v různých výškách a hloubkách budovy, je možné jich vysadit více, než by umožňovala plocha samotného půdorysu. Dle strategického plánu města je výsadba zeleně jedním z nejdůležitějších opatření. Popínavé rostliny a stromy, kterých je na budově IKEA na 160 kusů, fungují jako jakýsi přírodní klimatický systém – své okolí ochlazují a zvlhčují. Počítačové simulace ukazují, že na úrovni chodce by mělo dojít k relevantnímu snížení teploty o 1,5 stupně Celsia.

Vnější plášť budovy na první pohled připomíná sestavu regálů. Tato modulární mřížka je hluboká přibližně čtyři a půl metru, budovu obkružuje po celém jejím obvodu a poskytuje žádoucí stínění. Zároveň vytváří prostor pro terasy se zelení a integruje v sobě servisní prostory, jako jsou výtahy, požární schodiště nebo další technická zařízení.

Vstupní úroveň je živým parterem. Průhled skrze atrium propojuje ulici Mariahilfer Straße s obchodními prostory napříč celým interiérem.

Aby bylo možné budovu energeticky efektivně provozovat, je technická infrastruktura navržena podle jednoduchého principu: krátká reakční doba systému a přímý přístup k ovládání. Dalším příkladem pro uživatelského přístup je, že technické instalace jsou přiznané, což vizuálně zvyšuje výšku prostorů v interiéru.

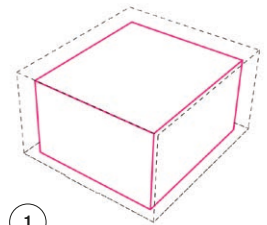
Prefabrikované železobetonové sloupky jsou rozmístěny v rastru přibližně desetkrát deset metrů, což umožňuje flexibilně využívat prostor a upravovat dispozice dle potřeby, k čemuž došlo ihned po dokončení projektu: ve spodních patrech sídlí IKEA, zatímco dvě vyšší podlaží obývají návštěvníci hostelu Jo&Joe s kapacitou 345 lůžek. Díky této kombinaci žije celý objekt čtyřicet hodin denně, sedm dní v týdnu.

Hladký proces plánování i realizace v úzké spolupráci s investorem zajišťoval téměř výhradně ženský tým kanceláře querkraft, vedený architektkou Carmen Hottinger. •

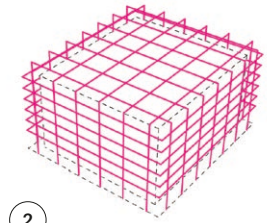

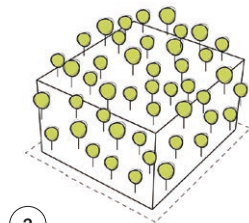
- 1 Europaplatz / hlavní vstup
- 2 zásobování
- 3 vlakové nádraží Vídeň-západ

1

2

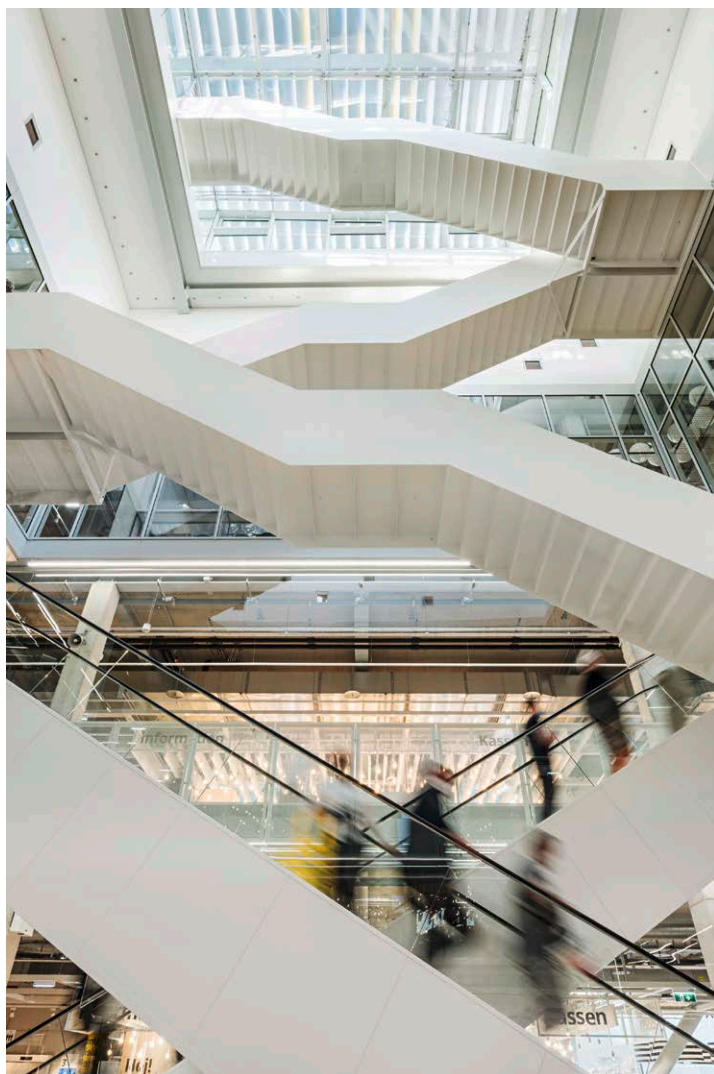
3

- 1 navrhovaný objem
- 2 konstrukční mřížka
- 3 integrace zeleně v různých úrovních

2

3

SCHÉMA VERTIKÁLNÍ KOMUNIKACE

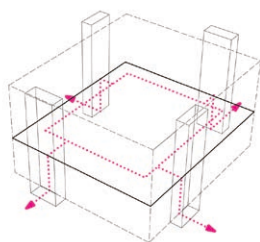
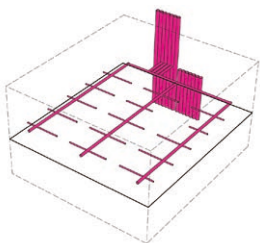
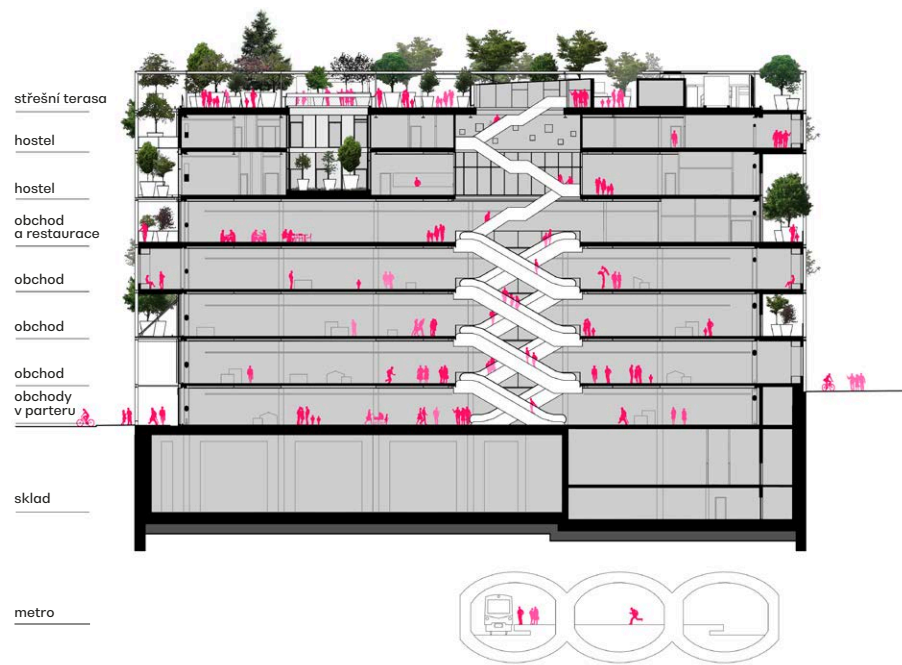

SCHÉMA TECHNICKÝCH ROZVODŮ

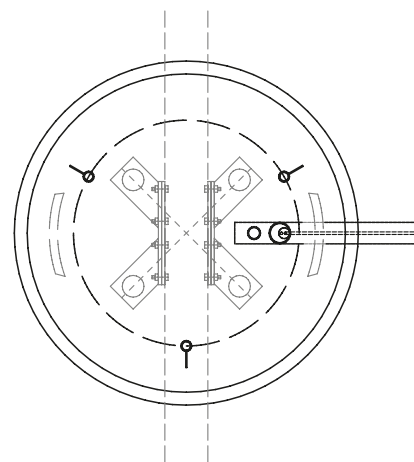
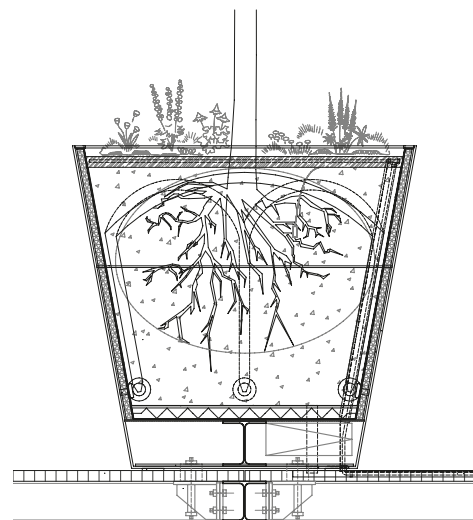
ŘEZ
PODÉLNÝ

0 ————— 10

DETAIL
KVĚTINÁČE

0 ————— 1

Odpovídá

**Carmen
Hottinger**

Váš projekt zařazujeme do vydání, které se věnuje inovacím. Skoro by se mi chtělo říci, že nejinnovativnější je váš přístup k navrhování – v tom, že se snažíte držet se hlavně selského rozumu. Co na vaší realizaci obchodního domu IKEA považujete za nejinnovativnější vy?

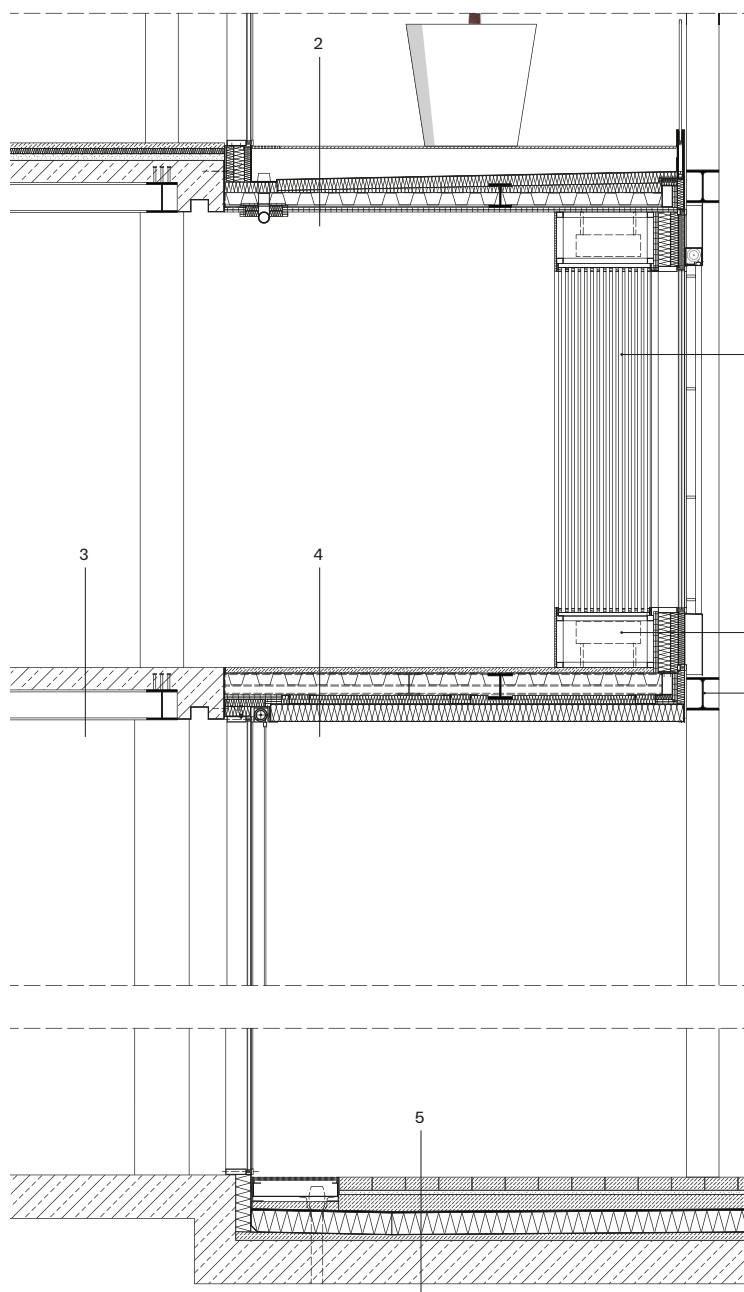
Jeden z nejinnovativnějších bodů projektu je bezpochyby úplná absence parkovacích stání. Jde o první obchod IKEA v Evropě umístěný v centru města, který se vědomě zřídka vyhrazeného parkování pro auta. Místo toho je mimořádně dobře napojen na veřejnou dopravu, čímž podporuje udržitelnější městskou mobilitu.

Další klíčovou inovací je integrace zeleně. Do budovy se nám podařilo začlenit sto šedesát

stromů. Jsou na různých úrovních, včetně střechy, což dokonce převyšuje počet stromů, které by bylo možné vysadit v parku na úrovni terénu se stejnou půdorysnou plochou. Tím přispíváme nejen k městské biodiverzitě, ale i k regulaci mikroklimatu a pohodlí obyvatel a uživatelů.

Třetí důležitou inovací je způsob, jakým jsme přistoupili k technickému vybavení budovy. Veškerá technická infrastruktura, jako jsou rozvody potrubí, kabeláž a ventilace, je vedena svislými šachtami umístěnými na vnějším plášti budovy. Díky tomu jsou vnitřní půdorysy oproštěny od konstrukčních a technických omezení, což umožňuje maximální flexibilitu v jejich uspořádání i v dlouhodobém využívání prostor.

DETAILNÍ
ŘEZ

Zmínila jste absenci parkovacích stání.
Jak prakticky funguje takový obchodní dům
jako IKEA, kde se často prodávají velké kusy
nábytku, ale kam nemůžete přijet vlastním
autem? Muselo být ohromně těžké prosadit
a obhájit tuto myšlenku především před
veřejností, nebo se mýlím?

Všechny položky, které jsou větší než standard-
ní IKEA taška, a tudíž nevhodné pro přepravu
veřejnou dopravou, lze zakoupit klasickým
způsobem, ale zákazník si je neodnese ihned.
Místo toho mu jsou doručeny přímo domů. Je
to přístup orientovaný na služby, který zajišťuje
plynulý nákupní zážitek i bez nutnosti využívat
auto a odpovídá současnému městskému
životnímu stylu. Upřednostňuje pohodlí, udržitel-
nost a dostupnost.

Objekt funguje již několik let. Prováděli jste
za chodu nějaká měření potvrzující výpočty
počítačových modulů ohledně snížení
teploty v bezprostřední blízkosti budovy díky
vysázené zeleni?

To je velmi dobrá otázka. Bylo by to skvělé, ale
zatím jsme žádná taková měření neprováděli.

0 ————— 1

1 skladba ploché střechy:

- betonová dlažba, tl. 60 mm
- podsyp, tl. 40 mm
- liaporový podsyp, tl. 75 mm
- kročejová izolace PUR, tl. 35 mm
- třívrstvá bitumenová hydroizolace, tl. 15 mm
- tepelná izolace EPS ve spádu, tl. 70 mm
- tepelná izolace EPS, tl. 15 mm
- parozábrana
- železobetonová spřažená deska, tl. 250 mm

2 skladba terasy:

- keramická dlažba, tl. 20 mm
- stavitelné podložky pod dlažbu, tl. 60 mm
- tepelná izolace minerální vlnou, tl. 140 mm
- tepelná izolace EPS ve spádu, tl. > 60 mm
- parozábrana
- trapézový plech s minerální vlnou, tl. 100 mm
- pružný profil
- protipožární deska (2 ks), tl. 20 mm

3 železobetonová spřažená deska, tl. 200 mm

4 skladba podlahy v předsazené části

- cementový potěr, tl. 50 mm
- PE fólie, tl. 0,5 mm
- parozábrana, tl. 0,5 mm
- trapézový plech s minerální vlnou, tl. 100 mm
- vzduchová mezera, tl. 100 mm
- tepelná izolace minerální vlnou, tl. 80 mm
- zateplený panel, tl. 160 mm

5 skladba podlahy v úrovni vstupu

- betonová dlažba, tl. 120 mm
- štěrková drť, tl. 40 mm
- drenážní beton, tl. 95 mm
- kročejová izolace PUR, tl. 15 mm
- separační textilie
- tepelná izolace XPS, tl. 200 mm
- bitumenová hydroizolace, tl. 10 mm
- vyspádovaná betonová vrstva, tl. 100 mm
- železobetonová deska, tl. 400 mm

6 dřevěné lamely

7 fancoil (zařízení pro vytápění a chlazení budovy)

8 ocelový I nosník 300

5

Zaujala mě rovněž poznámka o tom, že tým, který se podílel na plánování a realizaci tohoto projektu, tvoří z většiny ženy. Byl to z vaší strany experiment, požadavek klienta, nebo to tak zkrátka vyplynulo?

Ve studiu querkraft je rovnost pohlaví základní hodnotou. Náš kolektiv tvoří zhruba dvě třetiny žen. Pro tento projekt byl tým sestaven čistě na základě kompetencí a odbornosti. To, že nakonec vznikl téměř výhradně ženský tým, nebylo záměrem, ale přirozeným výsledkem naší každodenní praxe. A fungovalo to výborně. ●

**VIZUALIZACE
(CELKOVÝ POHLED
NA DŮM)**

6

Dobrý soused IKEA

Místo: Vídeň, Rakousko

Ateliér: querkraft

Spolupráce: Ingenieurbüro P. Jung (stavební fyzika);

Kraftner Landschaftsarchitektur, Green4Cities

(krajinná architektura); Thomas Lorenz (statika);

Werner Consult (rozpočtář); TB Eipeldauer

+ Partner (elektroinstalace);

FSE Ruhrhofer & Schweitzer (požární bezpečnost)

Klient: IKEA Rakousko

Realizace: 2021

Užitná plocha: 26 200 m²

Foto a vizualizace: Christina Häusler (1, 2),

Hertha Hurnaus (3-5, 7), ZOONOMVP (6)

www.querkraft.at

